

Januariinventeringen 10 år - Del II

av Jan-Erik Malmstigen

Detta är en fortsättning på Januariinventeringen 10 år (1985-1994) som med sin första del presenterades i Pandion nr 3 1994. Denna del kommenterar några av de arter som efterfrågas i rapportmallen för Lindesbergs kommun avseende vinterfynd, dock ej de allra ovanligaste. För dessa arter hänvisas till "Fåglar i Lindesbergs kommun 1984-1993" samt årsrapporten för 1994.

ARTLISTA

Knölsvan

Iakttagen alla år utom 1987 med 1-2 ex utom 1985 och 1991 då 6 ex resp 7 ex sågs i Sjömosjön. Fr.o.m 1988 (dock ej 1989, 1991) har den övervintrat i Stora Lindessjön (Lopp-holmarna). Från Värningen i Frövi finns två fynd, 1986 och 1989. Dessutom finns följande rapporter: 2 ex Vassbron/Ringaby 1985, 1 ex Österhammarssjön 1993, 2 ex S Noirby 1994 samt 1 ex Björkhammarshult 1994.

Sångsvan

De flesta sångsvanar övervintrar i Arboga-åns vattensystem mellan Sjömosjön och Värningen med Sjömosjön, Oppboga/Rynningefors, Ringaby och Storströmmen som flitigast förekommande lokaler i rapporterna. Största antal år 190 ex Sjömosjön 1.1 1991, 130 ex 1993, 100 ex Västvalla 1986, 30 ex Storströmmen 1985, 52 ex 1994 samt Dysjön 17 ex 1993.

Från St Lindessjön rapporterad med 1-5 ex åren 1985, 1988, 1990-1991. Dessutom rap-

porterad från drygt tio lokaler enstaka år och i allmänhet med enstaka ex. Några större flockar finns dock, 24 ex Gillberga/Ullersäter 1988, 19 ex Spånga 1993 samt 15 ex Österhammarssjön samma år.

Kanadagås

Iakttagensamtliga år utom 1989. Från Sjömosjön 1 ex 1985 samt 1-6 ex 1990-1994 utom 1991 då som mest 41 ex noterades. Dessutom 1 ex Storbron 1986 samt samma lokal 1990-1991 och 1 ex Oppboga 1987 och 1988.

Utantför Sjömosjön-Oppboga finns två fynd, 1 ex Värningen/Hinseberg 6-31.1 1991 samt 1 ex Österhammarssjön 1993.

Gräsänd

Det finns två lokaler där gräsänder övervintrar regelmässigt och i större antal, nämligen Oppboga samt St Lindessjön-Gröna bron. I Lindesberg de flesta vintrar >100 ex, som mest 200 ex 1987 samt vid Oppboga > 50 ex, de två senaste vintrarna dock >100 ex med som mest 150 ex 1993. Det finns ytterligare en lokal med över 100 ex, Storströmmen med 100 ex den 2.1 1987.

Fåtalig övervintrare i Sjömosjön där annars knipan av tradition är den dominerande arten. Dock ser det ut som gräsanden de senaste åren mer och mer övertagit knipans roll i Sjömosjön. Så finns t.ex rapporter om 30-40 gräsänder 1990-1993 medan knipan på motsvarande sätt minskat i antal (se knipa).

Smärre flockar övervintrar även i Värningen-Frövifors, som mest har 50 ex rapporterats, nämligen i Vibyiken 1990. Övriga större flockar är 60 ex Ringaby 1993, 30 ex Rockhammar 1994 samt 60 ex Dalkarlslyttan 1994.

Vigg

Rapporterad fem år, nämligen från Storströmmen 1 hane 1986, 1 hona 1987 och 1 par 1992 samt från Sjömosjön med 1 hona 1989 och 1994.

Knipa

Enstaka ex övervintrar vid öppna vattendrag framförlatt i södra kommundelen. Större flockar endast i Sjömojön, Rynningefors och Storströmmen. Det förefaller som knipan minskat i antal under senare år. Vid Sjömosjön sågs 50-tal ex t.o.m 1990 men därefter som mest 15 ex 1993 och 20 ex 1994. Även vid Storströmmen rapporteras de största antalen från de första åren, 56 ex 1986 samt 65 ex den 17.1 1987. Från Rynningefors som mest 17 ex 1986.

Storskrake

Enstaka ex rapporterad från framförlatt Sjömosjön, som mest 16 ex 1990.

Salskrake

Rapporterad 7 år, 1985 samt 1988-1993. Samtliga rapporter från Sjömosjön - Storströmmen utom 1 hona Värningen/Frövibro 3.1 1992.

Sjömosjön:

1 hona 1988, 1 hane 1989, 1 par 1990, 2 hana 1991, 1 par 1992, 1 hane 1993

Västvalla 1 hona 1988

Storbron 1 par 1990

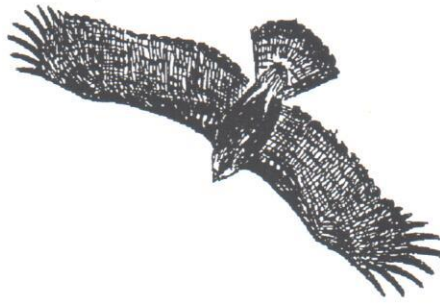
Rynningefors 1 ex 1985

Storströmmen 1 ex 1985, 1 hona 1988, 1 hane 1991

Fynden vid Västvalla, Storbron och Storströmmen rör sig troligen om samma ex, som observerats vid Sjömosjön.

Kungsörm

Enstaka ex ses årligen Sjömosjön - Storströmmen, som mest 3 ex 1993. Utantför detta område rapporterad från Grimsö-Gammelbo 1985-1988, Gillberga/Ullersäter 1986-1987, Hammarbacken-Nyberget 1986, 1991, Grånshyttan 1986, Kåfalla 1988, Skrymtarboda 1990, Österhammar 1993 samt Kallerås 1993.

Gråtrut

Årlig efter 1988 med t.ex 7 fynd 1992 och 8 fynd 1993. I allmänhet enstaka ex, dock 15 ex Tippen/Sågmossen 1992 samt 5 ex Sjömosjön 5.1 1988. Från Sjömosjön-Oppboga finns rapporter 1988-1989, 1993-1994, Värningen 1988, 1990 - 1993, St Lindessjön

1989, 1992-1993, Tippen/Sågmossen 1990, 1992-1993. Dessutom 1 ex Råsvalen 1992, 1 ex Nybyslätt/Frövi 1992, 1 ex Fellingsbro 1993 samt 1 ex Gillberga gårde 1993.

Mindre hackspett

Totalt finns rapporter från 17 lokaler (7år). Från fyra lokaler finns rapporter från mer än ett år, Bäck/Fellingsbro (1985,1988), Rynningefors (1985,1986), Nyckelby (1985,1993) samt Ullersäter (1986,1987). Fem av lokalerna är belägna inom Frövi tätort samt fyra strax utanför tätorten, nämligen Liaskogen 1986, Strömstorp 1990, Hjälmtyra 1990 samt Rabostan 1994. Övriga lokaler är Brunnsmossen 1986, Fellingsbro 1987, Filmansboda 1990 och Gusselby 1992.

Varfågel

Rapporterad med 1-10 fynd årligen. Flest fynd gjordes 1988 (10 fynd) samt 1986 (9). Totalt finns uppgifter från 29 lokaler, därav årlig i Sjömo/ Västvallan-området. Därutöver finns följande lokaler med rapporter från mer än ett år: Rynningefors (1985,1986,1990), Rynninge (1986,1991,1994), Ringaby (1986,1988,1992), Sällingesjön (1986,1988,1993), Sörbysjön (1987,1988), Finnåkerssjön (1987,1988) samt Storbron (1987,1991).

Linjen Fellingsbro - Frövi rapporterad från följande lokaler: Bäck (1986), Fellingsbro kyrka (1994), Vässlingby (1986), Dysjön (1994), Gillberga (1992), Medinge (1987), Lia (1989), Hinseberg (1988), Frövifors (1994) och Hjälmtyra (1988). Norr därom följande lokaler: Björkhyttan (1986), Gillsundet (1987), Tippen/Sågmossen (1988), Rya (1989), St Lindessjön (1990), Albackån (1990), Bertilsbro (1991), StAspasjön (1991) samt Norrby 1994.

Januariinventeringen 1995

Pär-Jacobsson

32 personer deltog i årets upplaga av januariinventeringen (den elfte i ordningen) vilket är något fler än förra året (25 st).

Antalet observerade arter blev 67 st och den rapportör som såg flest såg 59 arter (2 rapp.) både totalsumman och bästa noteringen är nya rekord för inventeringen.

Ingen art kan anses som karaktärsart denna vinter.

Gråsiskan var vanligare än grönsiskan (34% mot 9%) för första gången på flera år.

ARTLISTA:

Häger: Sågs med ett ex den 4:e vid Storbådet (ASG), 8:e vid Frövifors (UWN), 9:e vid Lindeskolan (PN) samt den 17:e vid Väringen (JEM) och Fröviskolan (THN). Fjärde året i rad som Häger rapporterats under januari, den verkar ha bestämt sig för att bli en del av vår vinterfågelfauna.

Knölsvan: Liksom förra året låg två knölsvanar vid Lopholmarna, Lindesberg hela månaden (PN, ASG m.fl.). Förutom dessa sågs också en ungfågel den 19:e ovanför Kvarnforsen (JGH). Knölsvan har observerats varje januari utom -87.

Sångsvan: Fanns hela månaden i Sjömosjön flest den 3:e 47 ex. (UJN). Andra större ansamlingar är 20 ex. vid Västvallan 3/1 (JWG) 13 ex. vid Storbron 29/1 (BLG) samt 12 ex. Rynninge 29/1 (THN). Enstaka har också setts vid Fellingsbro kyrka (5 ex.), Stora Lindesjön, Storströmmen och Dalkarlslyttan.

Kanadagås: De största flockarna är 18 ex., Sjömosjön den 1:a (ASG m.fl.) och 16 ex., Österhammarsjön den 4:e (UJN). I övrigt finns enstaka fåglar rapporterade från flera lokaler.

Gränsad: De största flockarna fanns vid Oppboga med som mest 200 ex. den 14:e (BLG, SOE) samt c:a 100 ex. vid Loppholmarna, Lindesberg (MAN m.fl.)

Knipa: De flesta rapporterna av knipa kommer från Arbogaån mellan Sjömosjön och Oppboga med som mest 13 ex. Sjömosjön